

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання академічному плагіату
та іншим порушенням академічної доброчесності у
навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

м. Івано-Франківськ
 2026 рік

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

ПЕРЕДМОВА

1. ВНЕСЕНО Комісією з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
2. РОЗРОБНИКИ ректор Карпатського національного університету імені Василя Стефаника *Якубів В. М.*; завідувач кафедри філософії, соціології та релігієзнавства *Дойчик М. В.*; завідувач кафедри всесвітньої історії *Жерноклеєв О. С.*; завідувач кафедри комп'ютерної інженерії та електроніки *Запихляк Р. І.*; голова Комісії з питань етики та академічної доброчесності *Кохан Н. В.*; професор кафедри інформаційних технологій *Кузьм М. В.*
3. РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО Вченою радою Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Протокол від 27 січня 2026 р. № 02
4. ВВЕДЕНО В ДІЮ наказом ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
від 05 лютого 2026 р. № 163
5. УПРОВАДЖЕНО НА ЗАМІНУ Положення про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеного в дію наказом ректора від 27 вересня 2022 р. № 529 (редакція 2)

© Карпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2026

Усі права на цей документ належать
Карпатському національному університету імені Василя Стефаника.
Будь-яке копіювання, відтворення чи поширення змісту документа (повністю або частково)
без офіційного дозволу університету заборонено.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Визначення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності	5
3. Принципи взаємодії між Карпатським національним університетом імені Василя Стефаника та здобувачами освіти	6
4. Рекомендації з попередження академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності у навчальному процесі та в науково-педагогічній діяльності	7
5. Порядок розгляду факту академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності	8
6. Прикінцеві та перехідні положення	10

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

Розділ І. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (далі – Положення) створено на підставі законодавства України, Статуту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника, українського («Положення про запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування у навчальному процесі НаУКМА», «Положення про запобігання плагіату й коректне застосування цитат у навчальному процесі УКУ», «Кодекс честі НТУУ КПІ») і міжнародного досвіду запобігання плагіату.

1.2. Це Положення:

- регулює застосування загальних засад та правил наукової етики, академічної доброчесності в письмових роботах та наукових дослідженнях здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

- визнає академічну й професійну етику та повагу до авторських прав ключовими засадами організації навчального процесу й науково-дослідної роботи та покликане сприяти впровадженню практики належного цитування шляхом закріплення визначення поняття та форм плагіату, інших видів порушень академічної доброчесності, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів академічного плагіату, а також наслідків його вчинення в межах Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

- має на меті підвищення якості організації навчального процесу, рівня дисципліни здобувачів освіти при виконанні навчальних завдань у вигляді письмових робіт, а також забезпечення дотримання здобувачами освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника вимог щодо оформлення письмових робіт і наукових досліджень та встановлення відповідальності за їхнє порушення.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

Розділ II. Визначення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності

2.1. Академічним плагіатом вважається – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

2.2. Серед інших видів порушень академічної доброчесності, окрім академічного плагіату, слід згадати такі:

– *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

– *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі;

– *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу;

– *списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

– *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

– *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

– *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

– *надання здобувачам освіти* під час проходження ними оцінювання результатів навчання *допомоги чи створення перешкод*, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

– *вплив у будь-якій формі* (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

Розділ III. Принципи взаємодії між Карпатським національним університетом імені Василя Стефаника та здобувачами освіти

3.1. Відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Статуту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Кодексу честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника, *самостійність* виконання всіх навчальних завдань є одним із засадничих підходів до організації навчального процесу. Під час виконання письмових робіт здобувач освіти повинен підтвердити свій рівень володіння знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, а також дотримуватись законодавства України, Статуту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Кодексу честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника та інших положень, моральних та етичних норм щодо авторських прав інших осіб.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

3.2. У разі підтвердження призначеним експертом чи експертною комісією факту академічного плагіату або інших порушення академічної доброчесності, здобувачу освіти виноситься догана із занесенням в особову справу. Якщо здобувач освіти списував під час іспиту чи під час проведення інших форм семестрового контролю або представив індивідуальну роботу (реферат, курсову, кваліфікаційну роботу тощо), яка є академічним плагіатом або містить елементи плагіату, або допустив інші види порушення академічної доброчесності, він повинен повторно скласти іспит або виконати повторно індивідуальне завдання.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

3.3. Якщо спроба списування, академічного плагіату або інших видів порушень академічної доброчесності повториться знову, здобувача освіти відраховують з Університету або ж позбавляють диплома Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Рішення про ненадання диплома Карпатського національного університету імені Василя Стефаника приймає Вчена рада Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розділ IV. Рекомендації з попередження академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності у навчальному процесі та в науково-педагогічній діяльності

4.1. Профілактика академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності в навчальному процесі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника здійснюється шляхом:

- формування, видання та розповсюдження серед здобувачів освіти кафедрою Карпатського національного університету імені Василя Стефаника методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмовій роботі матеріали;

- запровадження у рамках ознайомчих та/чи професійно-орієнтованих курсів на першому році бакалаврських та магістерських програм модулів з основ наукового письма та дослідницької роботи з вивченням вимог до написання письмових робіт та особливою увагою до принципів самостійної роботи над письмовими завданнями, коректного застосування інформації з інших джерел та уникнення академічного плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань;

- інформування викладачів, що вони, як керівники курсових і кваліфікаційних робіт, несуть персональну відповідальність за недопущення здобувачами освіти академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності;

- повідомлення здобувачів освіти про це Положення та наслідки вчинення академічного плагіату, інших видів порушень академічної доброчесності, що ним передбачені, під час підписання угоди з Карпатським національним університетом імені Василя Стефаника;

- забезпечення доступу кожному здобувачу освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника до повної версії цього Положення на вебсторінці Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

– проведення заходів просвітницького, навчально-виховного та іншого характеру.

4.2. Під час планування навантаження та формулювання письмових завдань для здобувачів освіти навчально-методичному відділу, деканатам факультетів, дирекціям інститутів, дирекціям коледжів, кафедрам та викладачам Карпатського національного університету імені Василя Стефаника рекомендується:

– замінити реферативні письмові роботи альтернативними творчими завданнями, що сприяють самостійному підходу здобувача освіти до їхнього виконання, зокрема: тезами, есе, рецензіями, оглядами літератури, підготовкою презентацій тощо;

– розглядати можливість заміни однієї об'ємної письмової роботи в межах курсу кількома меншими за обсягом;

– розраховувати обсяг письмових робіт із врахуванням навантаження на здобувачів освіти за іншими курсами;

– розмежувати завдання за рівнем складності для здобувачів освіти бакалаврських та магістерських програм;

– вимагати від здобувачів освіти представлення на кафедрах письмових робіт (зокрема курсових, бакалаврських і магістерських) не менше ніж за 20 днів до їхнього публічного захисту.

Розділ V. Порядок розгляду факту академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності

5.1. Встановлення факту академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності.

5.1.1. Викладач, оцінюючи письмову роботу здобувача освіти і зафіксувавши наявність академічного плагіату або іншого порушення академічної доброчесності, зобов'язаний не зарахувати дану роботу, оцінивши її в «нуль» балів, та письмово поінформувати протягом двох робочих днів про виявлений факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності завідувача випускової кафедри та завідувача кафедри, яка забезпечує викладання даного курсу, а також ставить до відома деканат/дирекцію, а за його посередництвом – Студентський сенат. Курсові та кваліфікаційні роботи, в яких виявлено ознаки академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності, не допускаються до захисту.

5.1.2. Здобувач освіти подає завідувачу кафедри заяву з проханням про перевірку наявності чи відсутності факту академічного плагіату або іншого

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

виду порушення академічної доброчесності в письмовій формі. Заява має містити коротке письмове пояснення суті справи, контактну інформацію, підпис заявника та дату подання. До тексту заяви додається копія роботи, яка розглядається. Без зазначених документів заява до розгляду не приймається.

5.1.3. Протягом двох робочих днів після отримання заяви завідувач кафедри призначає викладача чи групу викладачів для перевірки матеріалів щодо встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності. Термін перевірки становить не більше п'яти днів з моменту одержання доручення.

5.1.4. На викладача-експерта (групу викладачів) покладається обов'язок зібрати і дослідити необхідні матеріали для проведення перевірки та, у разі необхідності, заслухати пояснення здобувача освіти, робота якого перевіряється, та викладача, який зафіксував факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.1.5. Викладач представляє завідувачеві кафедри та деканату/дирекції в письмовій формі висновок про результати перевірки щодо наявності чи відсутності достатніх підстав для встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.1.6. За поданням завідувача кафедри деканат/дирекція на підставі висновку експерта ухвалює остаточне рішення про наявність чи відсутність факту академічного плагіату або інших видів порушень академічної доброчесності в роботі та доводить його до відома здобувача освіти, а також Студентського сенату.

5.2. Завідувач кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, передає декану/директору відповідного факультету/інституту/коледжу подання щодо застосування заходів впливу до здобувача освіти, в роботі якого встановлено факт академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності.

5.2. Академічна відповідальність у випадку встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності:

5.2.1. До здобувача освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника у випадку встановлення факту академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності може бути застосовано такі заходи впливу:

- письмові попередження, догана від декана факультету/директора інституту/директора коледжу;
- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

5.2.2. Наявність не менше двох фактів академічного плагіату або іншого виду порушення академічної доброчесності здобувачем освіти є підставою для його відрядження з Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, рішення про яке приймається ректором за відповідним поданням деканату/дирекції, та, за потреби, висновком Комісії з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розділ VI. Прикінцеві та перехідні положення

6.1. З метою забезпечення ефективності застосування цього Положення деканати/дирекції наприкінці навчального року готують стислий висновок щодо практики його реалізації, який може містити рекомендації щодо внесення змін та доповнень. Такий висновок виноситься на розгляд Вченої ради Карпатського національного університету імені Василя Стефаника для подальшого розгляду та ухвалення відповідного рішення.

	ЕЛЕКТРОННИЙ ФОНД ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА	34-06:2026
	КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Редакція 3

ЛИСТ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

№ з/п	Номер аркуша			Підстава для внесення змін	Дата внесення змін	ПІБ відповідального за внесення змін
	зміненого	нового	вилученого			
1	1-10			Ухвала Вченої ради університету	27.01.2026	Кохан Н. В.